

1 Doel

Het doel van dit document is om op een duidelijke, inzichtelijke manier te beschrijven hoe het beredeneerd aanbod vorm wordt gegeven op de Kubus en de Sint Nicolaas. Onder beredeneerd aanbod verstaan wij een (thematisch) onderwijsaanbod van betekenisvolle samenhangende activiteiten, op basis van vooraf vastgestelde leer- en ontwikkelingsdoelen. Het aanbod sluit aan bij het ontwikkelingsniveau, de onderwijsbehoeften en de talenten van de kinderen. Gedurende het schooljaar is daarin een opklimming in moeilijkheidsgraad zichtbaar en wordt het aanbod in meerdere instructieniveaus aangeboden. Dit alles is vertaald naar een weekplanning die in de praktijk duidelijk herkenbaar is.

2 Toepassingsgebied

Dit document heeft betrekking op het dagritme, de materialen, de methoden en methodieken, de instrumenten die worden ingezet bij het vormgeven van het onderwijs aan groep 1 en 2 en de instrumenten die wij gebruiken bij het volgen van de leerlingen. Bij onze dagelijkse activiteiten (voorbereiding, uitvoering, evaluatie en analyse) stellen wij onszelf de volgende vragen. Komen alle ontwikkelingsgebieden in voldoende mate aan bod? Werk ik doelgericht? Biedt het aanbod voldoende uitdaging tot ontwikkeling op verschillende niveaus? Is het aanbod betekenisvol en zorgt het voor grote betrokkenheid? Sluit het aanbod (of delen daarvan) voldoende aan bij de aanvullende en extra onderwijsbehoeften van (individuele) kinderen? Heb ik goed zicht op de ontwikkeling van de kinderen ten aanzien van die doelen?

3 Algemeen/ Aanvullende beschrijving visie en werkwijze onderbouw

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en daar spelen wij op in. Onze onderbouwklas (Kubus groep 1-2, Sint Nicolaas groep 1-2) is een leer- en ontdekkingsplek die de kinderen uitnodigt om te leren. De kinderen leren spelenderwijs. Voor ons betekent ontdekkend leren, dat wij thematisch werken en nieuwe kennis in een context plaatsen. Kinderen leren hierdoor verbanden zien. Door nieuwe kennis en vaardigheden te verbinden aan eerder verworven kennis, beklijft het beter. Wij zien dat een kind de leerstof nog beter onthoudt als het zelf is ontdekt. We stimuleren deze ontdekkende houding en maken de kinderen medeverantwoordelijk voor het verloop van hun leerproces. Wie zien actieve, betrokken kinderen die hun talenten ontwikkelen en leren hoe ze die optimaal kunnen inzetten.

Welbevinden en veiligheid zijn de belangrijkste voorwaarden om tot leren te komen. Hier besteden we gedurende de gehele dag op verschillende manieren aandacht aan. Bijvoorbeeld door het uitspelen van een situatie, regels en afspraken maken, emoties herkennen, sociale vaardigheden verder ontwikkelen.

Bij de kleuters wordt de basis gelegd voor voorbereidend rekenen, lezen en schrijven. We rekenen als we gaan bouwen; we tellen, sorteren en leggen op volgorde. Praten, vragen stellen, rijmen, zingen en vertellen vormen de basis voor het leren lezen en schrijven en het ontwikkelen van een kritische luisterhouding. In verschillende hoeken en tijdens kringactiviteiten oefenen we deze basisvaardigheden. Dit zorgt ervoor dat kleuters op een ontspannen manier kennis vergaren die zij in de volgende groepen nodig hebben om de leerstof te kunnen begrijpen. Door ons aanbod in verschillende werkvormen, leren de kleuters om met andere kinderen samen te werken. Ze leren hierdoor dat ze ook rekening met elkaar moeten houden. Daarnaast zien ze ook de kwaliteiten van een andere leerling en ervaren ze de voor- en nadelen van verschillen in kwaliteiten tijdens het samenwerken. Omdat we op school in combinatiegroepen werken verwachten we veel zelfstandigheid van de kinderen. In

de onderbouw leren de kinderen al zelfstandig denken en handelen. Ze leren initiatieven nemen, plannen, uitvoeren en reflecteren. De leerlingen ontdekken de zin van het leren en ze leren van en met elkaar.

Onze kleuters werken in uitdagende hoeken. Tijdens alle activiteiten kijken en luisteren we goed naar de leerlingen. Op die manier komen we erachter wat een kind al weet en waarin hij/zij uitgedaagd kan worden. Door de hoek of activiteit aan te passen, kan er op ieder niveau gewerkt worden.

Om het werken in de onderbouw betekenisvol te maken, gebruiken we zo veel mogelijk echte materialen. Op die manier halen we de wereld van buiten naar binnen. Het naspelen van de werkelijkheid leert kinderen om zich in te leven in de gevoelens en ervaringen van anderen.

4 Succesindicatoren

1. Leerlijnen en tussendoelen

Op de Kubus en Sint Nicolaas wordt er gewerkt met Kijk! Gedurende het hele jaar worden activiteiten gepland aan de hand van de doelen van Kijk! We delen de kinderen hierbij in kijkend naar de eigen zone van de naaste ontwikkeling. Kinderen doen dus de activiteiten passend bij de eigen ontwikkeling op een bepaald gebied, dus niet passend bij het leerjaar. Na 10 en 30 weken wordt dit geregistreerd in het online volgprogramma van Kijk! De leerlijnen die met Kijk! gevolgd worden zijn: beginnende gecijferdheid, logisch denken, ruimtelijke oriëntatie, mondelinge taal (mondelinge taal, beginnende geletterdheid en begrijpend luisteren), kleine motoriek, grote motoriek en spel. Binnen Kijk! worden eerst de basiskenmerken (welbevinden, betrokkenheid en risicofactoren) ingevuld. Deze kenmerken zijn voorwaarde om tot leren te komen. Samen met de vragenlijst Zien! wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen gevolgd.

We vullen rond de herfstvakantie en voorjaarsvakantie Zien! in. Hierin volgen we de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Voor groep 1 vullen we de onderdelen welbevinden en betrokkenheid (stelling 1 tot en met 8) in. Voor groep 2 vullen we alle stellingen in.

2. Dag/ Weekritme

KUBUS: 3x per week wordt er gestart in de kring. Het kieskaartje van de kinderen ligt klaar op hun stoel, zodat ze weten waar ze kunnen gaan zitten. Op de andere twee dagen is er inloop. In alle groepjes ligt dan iets klaar. Dit kan zijn ontwikkelmateriaal, een spel een oefening voor de motoriek enz. Dit wordt elke inloop gerouleerd. Op deze manier maken de kinderen kennis met diverse materialen en ontwikkelingsgebieden. Na de inloop of tijdens het kringmoment wordt de dag doorgenomen met de kinderen. Het dagritme is aan de hand van dagritme kaartjes terug te vinden in de klas. Ook wordt er besproken welke dag het is. Daarna is het spelwerkmoment.

Het spelwerkmoment is het moment waarop de leerlingen hun taken van de week gaan doen. Voor groep 1 is dit één taak per week, voor groep 2 zijn dit er twee. Wanneer hun taak gedaan is, dan hangen kinderen een magneet achter hun naam in de kleur van de dag. De leerlingen leren zo zelf te plannen wanneer ze hun taken gaan doen. De kinderen die geen taak gaan doen, mogen zelf kiezen wat ze gaan doen. Dit kan ontwikkelmateriaal zijn of spelen in een hoek. De kinderen gebruiken hiervoor het planbord. De kinderen mogen tijdens het spelwerkmoment 1x veranderen van hoek/materiaal. Daarvoor geldt dat ze wel eerst het gebruikte materiaal opruimen. Wat de kinderen tijdens het 1^e spelwerkmoment kiezen, mogen ze niet

nogmaals kiezen. Zo krijgen alle kinderen de kans om met alle materialen te spelen. Met behulp van de time-timer wordt aangegeven hoe lang het spelwerkmoment duurt. Is de time-timer bij de pijl, dan mag je wisselen van hoek. Tijdens het spelwerkmoment vindt er in een klein groepje instructie plaats over de taken van de week. Daarnaast is er elk spelwerkmoment een kleine kring. De leerkracht gaat met een klein groepje aan het werk dat extra zorg of uitdaging nodig heeft. Daarnaast observeert en begeleidt de leerkracht tijdens deze momenten het spel in de hoeken en stelt waar nodig bij.

Na het spelwerkmoment in de ochtend is er pauze. De kinderen krijgen 15 minuten om hun fruit en drinken op te maken. De leerkracht leest tijdens dit moment voor. Na het fruit eten gaan de leerlingen 15 minuten buiten spelen. Daarna is er een kringactiviteit en vervolgens weer een spelwerkmoment. In de middagpauze krijgen de leerlingen 20 minuten de tijd om hun brood op te eten. Wat dan niet op is, gaat weer mee terug naar huis. Vervolgens gaan de leerlingen buiten spelen. Dit is meestal 45 minuten.

Op de middag is er een wisselend programma. Zo is er op maandagmiddag specifiek aandacht voor het fonemisch bewustzijn, op dinsdag en donderdag is er een spelwerkmoment en op vrijdag wordt er een activiteit gedaan ter bevordering van de motoriek. De dag wordt afgesloten met muziek/drama/Kleur en het evalueren van de dag. De kinderen doen hun jas aan en hun tas op hun rug. Vervolgens lopen ze langs hun postbakjes. Daarna worden de stoelen opgestapeld (max. 5 stoelen op elkaar) en maken de leerlingen een rij om naar huis te gaan.

Op dinsdag en donderdag is er gym. Op donderdag wordt dit gegeven door de vakleerkracht. De kinderen kleden zich om in de klas en hangen hun kleding netjes op hun stoel of stoppen het in hun tas. Doordat er 's ochtends gym is, is er op deze dagen 's middags nogmaals een spelwerkmoment.

SINT NICOLAAS: Elke dag wordt gestart in de kring. De kinderen kiezen zelf waar ze die dag gaan zitten. Op de lijst met klassenhulpen staat aangegeven wie die dag de klassenhulp zijn, zij mogen naast de leerkracht zitten. In de kring wordt de dag doorgenomen, waarna er nog een kringactiviteit volgt of waarna de kinderen via het keuzebord mogen kiezen waar zij gaan spelen. Drie keer per week wordt er in de kring een activiteit gegeven omtrent begrijpend luisteren. Alle drie de dagen wordt hetzelfde (prenten)boek gebruikt met elke dag een ander lesdoel. Op vrijdagochtend wordt na de dagopening een activiteit aangeboden vanuit KIVA of Kleur. De kinderen hebben allemaal een eigen naamagneet. Deze naamagneet plaatsen zij op het keuzebord bij de hoek of het materiaal waar zij gaan spelen. De klassenhulpen mogen altijd als eerste kiezen. Tijdens het spelen worden kinderen naar de kring gehaald waar zij een specifieke taal- of rekenactiviteit aangeboden krijgen. Na de activiteit mogen de kinderen weer terug naar hun spel en worden er andere kinderen naar de kring gehaald voor eenzelfde activiteit. De activiteiten in de kleine kring zijn qua kern hetzelfde, maar verschillen qua niveau. Op woensdag wordt er in plaats van een kleine kring een nieuwe letter aangeboden. Alle kinderen van groep 1 en 2 nemen hieraan deel. Naast deze activiteiten begeleidt de leerkracht de kinderen tijdens het spel in de hoeken.

Na het keuzemoment in de ochtend is er pauze. De kinderen krijgen 15 minuten de tijd om hun fruit en drinken op te maken. Tijdens het eten en drinken wordt er voorgelezen of is er een moment van rust. Na het eten en drinken gaan de kinderen 15 minuten buiten spelen. Hierna volgt een kringactiviteit, buitenactiviteit of er wordt direct gestart met het werken in

groepen. Van maandag t/m donderdag staat na de kleine pauze werken in groepen op het programma. Afhankelijk van de groepsgrootte staan er dan per week drie of vier activiteiten klaar die de kinderen grotendeels zelfstandig kunnen uitvoeren. Alle kinderen doen in een week alle activiteiten. De groepjes zijn zo ingedeeld dat de oudere kinderen de jongeren kunnen helpen. In een aantal activiteiten wordt differentiatie toegepast op basis van niveau. Op vrijdag is er geen werken in groepen. De kinderen van groep 2 werken in die tijd in het letterboek. Hierin wordt de letter behandeld die op woensdag is aangeboden. De kinderen van groep 1 werken dan met het ontwikkelmateriaal uit de kast.

Na het ochtendprogramma, volgt de middagpauze. De kinderen blijven op school eten en drinken en gaan daarna buitenspelen. Op woensdag en vrijdag zijn de kinderen 's middags vrij, dan gaan zij ook thuis eten en drinken. Op de maandag-, dinsdag- en donderdagmiddag is er ruimte voor de verplichte taak van de week. De kinderen kiezen aan het begin van de week op welke dag zij de verplichte taak gaan maken. Dit doen zij door een dagmagneet achter hun naam te hangen. Wanneer de verplichte taak is voltooid vervangen zij de dagmagneet door een gekleurde magneet. Er is één verplichte taak per week. Dit is altijd een taak waarbij instructie en/of begeleiding van de leerkracht nodig is. Daarnaast is er op maandag- en dinsdagmiddag extra tijd ingepland om buiten te spelen. Op donderdag wordt er in de ochtend gym gegeven door een vakleerkracht en is er in de middag tijd voor muziek en/of drama. Gym vindt plaats in de gymzaal in het dorps huis. De kinderen kleden zich om in het dorps huis.

De dag wordt meestal afgesloten in de kring. Dan wordt de dag kort nabesproken en/of wordt er met elkaar een afsluitend spel gespeeld. Werkjes en/of tekeningen die af zijn, worden gedurende de dag in de meeneembak gedaan. Deze worden dan aan het einde van de dag uitgedeeld, zodat deze mee naar huis genomen kunnen worden. Samen wordt ervoor gezorgd dat de klas netjes wordt achtergelaten, waarna de kinderen hun jas en tas mogen pakken. Met hun jas en tas gaan de kinderen buiten op de hoek staan. Als alle kinderen zich daar met hun spullen hebben verzameld krijgen zij van de leerkracht een seintje waarna zij naar hun ouder/verzorger mogen gaan.

3. Onderwijsaanbod en leeromgeving

Doelen De doelen van de lessen worden gehaald uit het doelenoverzicht van Kijk!. Deze doelen staan genoteerd in de weekplanning. Tijdens de kringactiviteiten staan afwisselend taal- en rekendoelen centraal. Tijdens de kleine kringen is het moment van ondersteuning van kinderen die extra oefening of extra uitdaging nodig hebben. Daarnaast zorgen we dat de kinderen in een rijke leeromgeving (hoeken, inrichting lokaal, materialen) aan de doelen kunnen werken.

Thema's In de klas wordt er gewerkt met een thema. Dit thema sluit aan bij de belevingswereld van de kinderen. Zo werken we rond Sinterklaas over Sinterklaas en bijvoorbeeld in de zomer over het thema op reis. De thema's duren ongeveer 3 à 4 weken. Als inspiratiebron gebruiken we de thema's van de Kleuteruniversiteit. Voor de thema's is er een cyclus van ongeveer 3 jaar. Waar nodig worden thema's aangepast aan de actualiteit en interesses van de kinderen.

Hoeken In de onderbouw zijn de volgende hoeken te vinden: huishoek, bouwhoek, watertafel/zandtafel, lees/schrijfhoek, constructiehoek. Op de Kubus is er het hele jaar door een winkeltje. De hoeken proberen we aan te laten sluiten bij het thema. Zo is bijv. de huishoek het huis van sinterklaas en worden er met kerst in het winkeltje kerstballen verkocht. Daarnaast is er in de klas ontwikkelingsmateriaal te vinden.

Bronnenboeken De thema's worden geïnspireerd op de thema's van de Kleuteruniversiteit. De leerkracht past de activiteiten wel aan naar de doelen van Kijk!. Op het gebied van rekenen wordt er gebruik gemaakt van Met Sprongen Vooruit en de drempelspellen van de SLO. Voor rekenen maken we ook gebruik van de methode Rekenplein. Op het gebied van taal gebruiken we de map fonemisch bewustzijn. Op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling wordt er op beide scholen gemaakt van Kleur. Op de Sint Nicolaas gebruiken we daarnaast KiVa. Op de Kubus wordt er gebruik gemaakt van Kwink.

4. Leerlingvolgsysteem en zorgverbreding

Observatie De doelen vanuit Kijk! zijn terug te vinden in de weekplanning. In de weekplanning is er een kolom te vinden waarin observaties en evaluaties worden genoteerd gericht op de zone van naaste ontwikkeling van elk kind. We observeren de doelen van Kijk!, procesdoelen en de sociaal-emotionele ontwikkeling. We observeren tijdens de kringactiviteiten en tijdens het spel.

In groep 2 nemen we bij alle kinderen in november het dyslexieprotocol af. Waar nodig volgen de kinderen hierna het programma Bouw!

Registratie Wanneer een kind een doel heeft behaald wordt dit genoteerd op de doelenlijst van Kijk!. Deze doelen worden na 10 en 30 weken vastgelegd in het online registratiesysteem van Kijk!.

Differentiatie Tijdens de kringactiviteiten wordt er gedifferentieerd in vraagstelling. Tijdens de kleine kringactiviteiten wordt er extra ondersteuning of uitdaging geboden. De kinderen krijgen minimaal één verplichte opdracht. Deze taken verschillen in moeilijkheidsgraad. Naar aanleiding van Kijk! passen we de taken aan om zo aan te sluiten bij de zone van de naaste ontwikkeling. Zo zijn er bij bouwen kinderen die experimenteren met de blokken, anderen bouwen een concreet voorbeeld na en weer anderen bouwen al een bouwwerk na die op papier staat.

Analyse De registratiemomenten vanuit Kijk! en de afname van het dyslexieprotocol worden geanalyseerd aan de hand van het analyseformulier die op school gebruikt wordt. Hierop staan de vragen: Wat zie ik? Wat is hiervoor de verklaring? Wat ga ik doen? Bij de vraag wat ga ik doen beantwoorden we tevens de vragen dit ga ik doen door... en ik ben tevreden als.... Vervolgens wordt hier het aanbod op aangepast.

Samenwerking met externen

Logopedie: zie kwaliteitszorgplan. Indien er sprake is van een VVE indicatie bij de intake, dan is het zeer wenselijk dat er een warme overdracht is met de peuterspeelzaal waar het kind is geweest.

Op de Kubus werken we samen met peuterspeelopvang BoemBoem. We doen diverse activiteiten samen. Te denken valt aan bijv. voorlezen in de Kinderboekenweek, sinterklaascircuit en paaseitjes zoeken. 1x per maand spelen de peuters en groep 1-2 samen. Op die manier raken de peuters al een beetje bekend met groep 1-2 en maken ze al kennis met de leerkracht.

Wanneer een leerling bijna 4 wordt, dan plant de leerkracht samen met BoemBoem een afspraak voor de warme overdracht.

Sint Nicolaas: met Sinterklaas komen de peuters Sinterklaas vieren op school.

Doorgaande lijn

Verlengen/verkorten kleuterperiode Door goed te kijken naar de registratiemomenten vanuit Kijk! zijn wij in staat om de leerlingen een passend aanbod te geven. Wanneer een

kleuter een verkorte periode doormaakt, wordt dit in overleg met ouders en IB'er besloten. Dit geldt ook voor verlengen van de kleuterperiode. Kinderen die tot en met december instromen gaan in principe door naar groep 2. In groep 2 wordt dan het besluit genomen of de kinderen een verlengde kleuterperiode krijgen of doorgaan naar groep 3. Dit besluit wordt genomen in groep 2, omdat de kinderen zich met sprongen ontwikkelen en er zo over een langere tijd een beeld gevormd kan worden van de kinderen. Zie ook het beleidsstuk versnellen, vertragen.

Aansluiting op groep 3 We vinden het belangrijk dat er een doorgaande lijn is van groep 2 naar groep 3. De leerkracht van groep 1-2 zorgt voor de overdracht van de kinderen naar groep 3. We bespreken dan de kinderen en nemen de doelenlijst van Kijk! door. Hierdoor krijgt de leerkracht van groep 3 al een goed beeld van de kinderen.

In groep 3 zijn er nog een aantal speel/werk momenten. Dit kennen de kinderen van groep 1-2. We proberen de kinderen ook in groep 3 op momenten ook spelenderwijs te laten leren door bijv. de leesspelletjes van Veilig Leren Lezen.

5. Toetsing succesindicatoren

Het document beredeneerd aanbod wordt jaarlijks door de leerkrachten van groep 1-2 van het onderwijsteam geëvalueerd. Daarna wordt het document besproken en vastgesteld binnen het eigen team tijdens de teamvergadering.

Na 10 en 30 weken bespreken we met de leerkrachten van groep 1-2 binnen het onderwijsteam de resultaten van Kijk! Ze evalueren en analyseren de resultaten en stellen waar nodig het onderwijsaanbod bij.

6. Vragen en toekomstig beleid

Op de Kubus willen we de overdracht met de peuterspeelopvang van BoemBoem nog sterker maken. In 2020 is er een overdrachtsformulier opgesteld. BoemBoem gaat dit nu op de juiste manier invullen. Bij BoemBoem is ook Kijk! aangeschaft. De werkwijze hiermee is nog in ontwikkeling. We zijn tevreden als BoemBoem Kijk! op dezelfde wijze gebruikt als op de Kubus.

Schooljaar 2019-2020 zijn we bezig geweest met het beleid en de werkwijze rondom begrijpend lezen/luisteren. De observatielijst die hieruit is voortgekomen wordt nu ingevuld. We evalueren deze observatielijst en stellen waar nodig onze observatiedoelen bij. Zie ook document begrijpend luisteren.

We zijn tevreden als de hoeken waarmee we werken uitdagend zijn voor elk kind op zijn/haar niveau. Elk kind moet er kunnen leren. Bij elk thema maken we een themahoek en passen we onze kringactiviteiten aan aan het thema. We plannen minimaal 6 thema's in, in een jaar.

We zijn tevreden als de observaties die we maken, terug te vinden zijn in de weekplanning.

We zijn tevreden als het startmoment het doel van de observatielijst van Kijk! is. Daarna kijken we welke activiteit geschikt is en passen we het aan binnen ons thema.

7. Bijbehorende documenten

Begrijpend luisteren

Kwaliteitszorgplan

Vertragen versnellen

High Five

Zelfstandig werken